

www.daat.ac.il * דעת - אתר לימודי יהדות ורוח

נכסי כבש לנכסי איל / אבא חנין אומר משום רבי אליעזר
למה נאמר שהיה בדיוקמה אם במקום שריבה בנכסי לא ריבה
בין עגל לטור שריבה בנכסי אינו דין שלא נרבה בין
כבש לאיל תל או לאיל תעשה מנחה מגיד האחד שאל עגל פי
שמיטת בנכסים ריבה בין כבש לאיל / לא או לאיל תעשה /
להכא איל עולה כל / תעשה מנחה כולת שני עשרונים למח
נאמר להביא שהיה בדיוק הואיל וכבש העובד טעון שני
עשרונות ואיל עולה טעון שני עשרונות / אם למדתי לכבש
העובד שאעפ"י שכל עשרונותיו לא ככל נכסיו / תל לאיל
תעשה מנחה / ויין תקריב לנכס שלישי ההין / שמן לכילה ויין
לניסוך / תקריב ריח ניחוח לוי / נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה
רצוני / וכי תעשה בן בקר / בן בקר היה בכלל / ויצא מן הכלל
ללמד על הכלל / מה בן בקר שהוא בא בנדר ובנדבה ושעון
בנכסים / כך כל הנכס בנדר ובנדבה וטעון בנכסים / יצאו חטאת
ואשם שאין באים בנדר ובנדבה שלא יטענו בנכסים / עולה
או זבח למח נאמר לפי שהוא אומ' ועשיתם אשה לוי / עולה או
זבח / שאם אמר חרי עלי עולה חרי עלי שלמים שומע אני יביא
בקר אחד לשעמך תל עולה או זבח / מגיד הכתוב שכבא לוח
בפני עצמו וזוהר בפני עצמו או אפילו אמר חרי עלי המשרה
שזורים לשלמים שומע אני יביא נכר אחד לכולם תל עולה או
זבח / מגיד שמביא לכל אחד ואחד בפני עצמו / אבא חנין אומ'
משום ר' אליעזר למח נאמר שהיה בדיוקמה אם במקום ששור
מעשה כבש עולה למעשה שור עולה לא שור לו בנכסים קל
וחומר שלא יטות מעשה שור עולה למעשה שור שלמים אינו
דין שיטות לו בנכסים תל עולה או זבח מגיד הכתוב שאעפ"י כן
שלא שור מעשה שור עולה למעשה שור שלמים שור לו
בנכסים / וכי תעשה בן בקר / והקריב על בן הבקר / ויין הקריב
לנכס / שמן לכילה ויין לניסוך / אשה ריח ניחוח לוי / על גבי
ספלים אתה אומ' על גבי ספלים או אינו לא על גבי האיש / אם
אמרת כן נמצאת מנחה את הכנורה והתורה אמרה אש תמיד
תוקד היא מזה תל אשר לוי ריח ניחוח לוי / נחת רוח לפני
שאמרתי ונעשה רצוני / ככה יעשה לטור האחד / מגיד הכתוב
שלא תלקח תורה בין נכסי עגל לנכסי שור / שהיה בדיוק צאן
טעון בנכסים וכן הבקר טעון בנכסים / אם למדתי שחלקה תורה
בין נכסי כבש לנכסי איל / כך תחלוק בן נכסי עגל לנכסי שור
תל ככה יעשה לטור האחד / מגיד שלא חלקה תורה בין נכסי
עגל לנכסי שור / אבא חנין אומ' משום ר' אליעזר למח נאמר
שהיה בדיוקמה אם במקום שמיטת בנכסי ריבה בין כבש לאיל
מקום שריבה בנכסים אינו דין שריבה בין עגל לטור / תל ככה
יעשה לטור האחד מגיד הכתוב שאעפ"י שריבה הכתוב לא ריבה
בין עגל לטור / או לאיל האחד / למח נאמר שהיה בדיוק הואיל
ומצינו ומה במקום שמיטת בנכסים שחלקה תורה בין נכסי בני
שנה לנכסי בני שתיים כך תחלוק לנכסי בני שתיים לנכסי בני
שלוש / תל או לאיל תעשה מנחה / מגיד הכתוב שאעפ"י שחלקה
תורה בין נכסי בני שנה לנכסי בני שתיים לא תחלוק בין
נכסי בני שתיים לנכסי בני שלש או לטור בכשבים או בעזים
למח נאמר שהיה בדיוק הואיל ומצינו שחלקה תורה בין נכסי
כבש לנכסי איל / כך תחלוק בין נכסי כבשה לנכסי דגל / או
לשה בכשבים או בעזים למח נאמר שהיה בדיוק הואיל ומצינו
שחלקה תורה בין נכסי כבשים לנכסי איל / כך תחלוק לנכסי
גדי או לנכסי תיש / תל או בעזים / מקיש גדול שבעזים לקטן
שכבשים / מה זה שלשה לוגים אף זה שלשה לוגים / כמספר
אשר תעשו אין לי אלא אילו / תמורותיהם מניין שנ' כמספר

אשר תעשו שלא ימעיט / או אם רצה לרבות ורבה / תל כבש
תעשו לאחד כמספר דברי ר' אשיה / ר' יונתן אומר אינו צריך
שהיה כבש נאמר כל האזרח יעשה ככה את אלה שלא ימעיט
ולא ירבה / ומה תל כמספר אשר תעשו יכול אם רצו לרבות
יכפול / תל ככה תעשה לאחד כמספרם מיכן אמרו מעריבם
בנכסי פרים בנכסי פרים / נכסי אילים בנכסי אילים / נכסי
כבשים בנכסי כבשים / של יחיד בשל ציבור / של יום בשל
אמש / אבל אין מעריבם בנכסי כבש בנכסי פרים ואילים / מיכן
אמרו האומר חרי עלי יין דמשמע לוג אחד יביא שנים / שנים
יביא שלשה / שלשה יביא ארבעה / ארבע יביא חמשה / חמשה
יביא ששה / מיכן ואילך יביא כשם שהציבור מביא חובה כך
יחיד מתנדב חובה / דב' אחר ככה תעשו לאחד כמספרם להביא
את אחד עשר שבמער / כל האזרח יעשה ככה / למח
נאמר לפי שהוא אומ' ומעוק וכתות ונתוק וכתות אלה אי אתה
מקבל אבל אתה מקבל מהם תמידים / אהר שלמדנו שהגוי
מביא עולה זכית / דין בכתה לה / ישראל מביא עולה והגוי מביא
עולה אי כה מביא בנכסי אף גוי מביא בנכסי ואל כל
האזרח יעשה ככה את אלה / ישראל מביא נכסים ואין גוי מביא
בנכסים מיכן אמרו גוי ששלח עולותיו ממדינת הים ולא שלח
עבה בנכסים / וקרבן משל ציבור / סליק פיסקא

וכי

יגור אין לי אלא גר המתגיר / גר שנתגיר מניין תל אנ
אשר בתוככם לדורותיכם ועשיתם אשה / מן הדמים /
אתה אומ' מן הדמים או אינו אלא מן המנחה / תל כבש / כר
אתם מין דמים אף הגרים מין דמים / אי מה ישראל ברם בהמה
אף הגר / ברם בהמה תל לכס הקדשת / ולא הגרים הקדשות
ברם בהמה / ר' אומ' מה ישראל שלא באו לרית אלא בשלש
דברי בבילה ובכבילה ובהרצית קרבן / אף הגרים כיוצא בהם /
אי מה ישראל ברם מילה וזכוחי שלמים אף הגרים ברם מילה
וזכוחי שלמים תל ועשה אשה ריח ניחוח לוי / אמרת צא וראת
איזהו מין דמים שכולו עולה לאישים ואין להימנו היתר / אי
אתה מוצא אלא בעולת העוף / אמר להביא פרידה אחת / אין
יכול שלא מצינו פרידה אחת קריבה ככל התורה כולה / מיכן
אמרו כל הקבץ שבתורה הוצי' עולה חציין / הוצי' חוץ מן הגר /
מפני שכולו לאישים / כאשר תעשו כן יעשה / למח נאמר לפי
שהיה בדיוק הואיל ומצינו שחלקה תורה את קרבנו / כך תחלוק
את נכסיו / תל כאשר תעשו כן יעשה / מה אתם ששרי לפר
וארבעה לאיל ושלשה לכבש / אף הגרים כיוצא בהם / סליק

הקהל

יהיה לכם ולגר הגר / להביא שבמעשה כישראל
צריך להביא את הגר / חוקת עולם לדורותיכם / שיהיה הדבר
לדורות / כגר יהיה לפניי / למח נאמר לפי שכ' והיה על מצח
אחרון תמיד לרצון לפניי / אין לי לא הציץ מרצה לישראל לגר /
מניין תל כבש כגר יהיה לפניי / תורה אחת ומשפט אחד / בא
הכתוב והשוה הגר לאזרח בכל מצות שבתורה / סליק

וידבר

אל משה בכאכס אל הארץ אשר אני מביא אתכם
שמה / ר' שמעאל אומר שיהיה הכתוב כיהא זו מכל
ביאות שבתורה / שכל ביאות שבתורה הוא אומר ויהיה כי
תבאו אל הארץ / והיה כי יבואך / ו' / וכאן הוא אומר בבואכם
ללארץ שכיון שנכנסו לארץ מיד נתחייבו בחרת / אשר אני
מביא אתכם שמה / מיכן אתה אומ' פירות הוצא לארץ שנכנסו
בארץ חייבים בחלה וכמעט / יצאו מיכן לשם ר' אליעזר מחייב
ורבי עקיבא פוטר / רבי יהודה אומ' אפילו פירות חוצר לארץ
שנכנסו לארץ ר' אליעזר פוטר שנאמר ויהיה באכלכם מלחם

הארץ למה נאמר לפי שהוא אומ' ראשית עריסותיכם / שומע אני אף שאר פירות במשמע / הרי אתה דן נאמר כאן לחם עוני ונאמ' להלן לחם מה לחם האמור להלן חמשת המיני אף לחם האמור כאן חמשת המיני / ואילו הן חטים ושעורים וכוסמים ושיבולת שועל ושיפון יצאו אורז ודוחן והפרגים והשומשמים שאינן באים לידי מצה וחמץ אלא לידי סירחון / תרימו תרומה / בתרומה גדולה הכוללת מדרב או אינו לא בתרומת חלה / כשהוא אומר חלה תרימו תרומה הרי חלה אמורה / הא מה אני מקיים תרימו תרומה י' בתרומה גדולה הכוללת מדרב דברי ר' יאשיהו / ר' יוחנן אומ' לפי שהוא אומ' והיה באכלכם מלחם הארץ / שומע אני אף הקמחים במשמע / תל' מראשית עריסותיך / משיתערים / מיכן אמרו אוכלים עדאי מן העיסה / עד שתתגלגל בחיטים ותיטמטם בשעור' / כילבלה בחיט' ויטמטמה בשעורים האוכל ממנה חייב מיתה כאן שנותנת מים מנכחה חלתה / ובלבד

שתהא שם חמשת רבעים קמח / ועוד כדי שיהיה כשיעור שאין מפרשים קמח מן החלה / אינו הוא גמר מלאכתה קדימתה בתנור דברי ר' עקיב' / ר' יוחנן בן ברי אומ' עד שיתגלגל בחיט' ומטמטם בשעורים / הרי שלא / מפרשי חלה מן העיסה שומע אני שלא יפריש חלה מן הלחם / תל' ויהי באכלכם מלחם האר' בתרומת גורן / כן תרימו אותה / מה תרומת גורן אחת אף חלה אחת / מה תרומת גורן מרמעת / עולה באחד ומאה אף זו אם נפלה לתוך מאה מרמעת וחייבים כחומש / אף תרומת חלה כיוצא בה דברי ר' יאשיהו / ר' יוחנן אומ' אתה מקישו לתרומת גורן סתומה / אני אקיינו לתרומת מעשר המפורשת / אמר לו ותיטל אחד מעשרה / אמר לו תיטל אמר לו הרי הוא אומר כתרומת גורן / כן תרימו אותה / לתרומת גורן הקשתה ולא הקשתה לתרומת מעשר / מראשית עריסותיכם למה נאמ' לפי שהוא אומ' ראשית עריסותיכם שומע אני את הראשון שבעיסו' תלמוד לו מראשית עריסותיכם מקצתה ולא כולה / מראשית עריסותיכם / להביא לקט שכחה ופיאה שחייבים בחלה / שהיה ברין ומה שאר הפירות שחייב' במעשר פטורים מן החלה לקט שכחה ופיאה שפטורים מן המעשר אינו דין שיהו פטורים מן החלה / לומר לומר מראשית עריסותיכם להביא לקט שכחה ופיאה שחייבים בחלה / ראשית עריסותיכם להביא שאר פירות שפטורים מן החלה שהיה ברין ומה לקט שכחה ופיאה שפטור' מן המעשר וחייב' בחלה שאר פירות שחייבים במעשר אינו דין שיהו חייבים בחלה / תלמוד לומר לחם / מר' לחם האמור להלן מחמשת המינים / אף לחם האמור כאן מחמשת המינים / מראשית עריסותיכם שומע אני אף עיסת תרומה ועיסת מעשר שני במשמע / תל' חלה תרימו תרומה / את שמורים קודש והשאר חולין ולא שזה וזה קודש / אבל אמרו עיסת מעשר שני בירושלם חייבת בחלה / תתנו לוי' תרומה / למר' נאמר לפי שהוא אומר חלה תרימו תרומה / אבל לא שמענו שיעור חלה תתנו לוי' תרומה עד שיהא כה כדי מתנה לכהן / מיכן אתה אומ' שיעור חלה של כעל הכית אחד מעשרי' וארבעה ושל כותום אחד מארבע' ושמונ' / לפי שהשני ענינו יפה והאשה ענינו רעה / וכשתפחות לא תפחות מארבעים ושמונה לכך נאמ' תתנו לוי' תרומה עד שיהא כה כדי תרומה לכהן וכזה כדי מתנה לכהן / מיכן אמרו בעל הכית שעושה משתה לבניו אחד מעשרים וארבעה והאשה שהיא עושה ומוכרת בשוק אחד מארבעים ושמונה / נישמת עיסתה שונגת או אנוסה אחד מארבעים ושמונה / נישמת מן ויהי נוטלת א' מעשרים וארבעה כדי שלא יהיה חושא נשכר / ר' שמעון בן יוחי אומ' אפילו לא

עלת אלא אחד מששים יצא ובלבד שלא יתכוין / לרדורתיכם / להביא את עיסת שביעית שהיא חייבת בחלה שהיה ברין מר' שאר פירות שחייבים במעשר ופטורים מן החלה / עיסת שביעית שפטורה מן המעשר אינו דין שתהא פטורה בחלה / והרי לקט שכחה ופיאה יוכיחו שפטורים מן המעשר וחייבים בחלה / והן יוכיחו לעיסת שביעית שאף על פי שפטורה מן המעשר שתהיה חייבת בחלה / לא אם אמרת בלקט שכחה ופיאה שמינם חייבת במעשרות לפיכך חייבים בחלה / תאמר בעיסת שביעית שמינן פטורים מן המעשרות לפיכך תהיה פטורה מן החלה / תל' לרדורתיכם / להביא את עיסת שביעית שתהא חייבת בחלה / מיכן אמרו האוכל מעיסת שביעית / עד שלא הורמה הלחם חייב מיתה / סליק פיסקא /

ובי / תשגו ולא תעשו / עבודת זרה הייתה בכלל כל המצוות שהצבור מביאים עליה / פר ויהי הכתוב מוציאה מכללה להחמיר עליה ולידון בקבועה / שיהא ציבור מביאים עליה / פר לעולה ושעיר לחטאת / לכך נאמר פרשה זו / וכי תשגו ולא תעשו בעבודה זרה הכת' מדבר / אתה אומ' בעבודה זרה או אינו אלא / כאחת מכל מצות האמורות בתורה / תל' ויהי אם מעיני העדה נעשתה לשגגה / יהי הכתוב מצוה זו בפני עצמה / ואינו זו זו עבודה זרה / אתה אומר עבודת זרה או אינו אלא / אחת מכל מצות האמורות בתורה / תל' וכי תשגו ולא תעשו / באו כל המצוות ללמד על מצוה אחת / מר' העובר על כל המצ' פורק עול ומפר ברית ומגלה פנים בתורה / ואינו זו זו / על פורק עול ומפר ברית / אף העובר על מצוה אחת פורק עול ומפר ברית ומגלה פנים בתורה שנאמר לעבור ברייתו / ואין ברית אלא תורה שנאמ' אלה דברי חבית' / רבי אומר נאמר כאן כל ונאמר להלן כל / מה כל האמור להלן בעל מדרב אף כל האמור כאן בעל מדרב / אשר צוה י' אל משה בניין אתה אומר שכל המורה בעל כופר בעשרת הדיברות / תל' אשר דבר י' אל משה / ולהלן הוא אומ' וידבר אלה' את כל הדברים האלה לאמר / אחת דבר אלהים / הלא כה דברי כאש נאום י' / בניין אף במה שנצטוו משה שנאמ' את כל אשר צוה י' אלהים ביד משה בניין אף במה שנצטוו נביאים של מן היום אשר צוה י' ובניין אף במר' שנצטוו אבות / תל' והלאה לרדורתיכם / ומוכיחן שהתחיל הקב"ה לצוות את האדם שנאמ' ויצא י' אלהים על האדם בגיד הכתוב שכל המורה בעבודה זרה כופר בעשרת הדיברות וכמה שנצטוו משה וכמה שנצטוו הנביאים / וכמר' שנצטוו אבות / וכל הכופר בעל מודה בכל התורה כולה / והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה יחד הכתוב מצוה זו אמורה בפני עצמה / ואינו זו זו עבודה זרה / ועשו כל העדה פר בן לבקר / למה נאמר שהיה ברין ומה אם במקום שאין הציבור מביאים / פר לעולה מביא פר לחטאת / תל' ועשו כל העדה פר / ומהתחורטסכו דין שמביא פר לחטאת / תל' ועשו כל העדה פר / ומהתחורטסכו לעולה / או אף לחטאת / תל' כמפטר / כסדר האמור / ושעיר עזים אחד / למה נאמ' שהיה ברין ומה אם במקום שאין הציבור מביא פר לעולה מביא שני שעירים לחטאת / כאן שהציבור מביא פר לעולה אינו דין שיביא שני שעירי' לחטאת / תל' ושעיר עזים א' לחטאת / וכפר הכהן על כל עדת בני ישראל / בניין אתה אומ' שאם עיכב אחד מן השבטים ולא הביא שהיה מעכב את הדבירה / תל' וכפר הכהן על כל עדת בני ישראל ונסלח להם / שומע אני כן שנגזר בין מזיד / תל' כי שגגה היא / רבי אליעזר אומ' כה הכתוב לעשות זרין הציבור כשגגה / לכך נאמר כי שגגה היא / רבי אומר בניין אתה אומ' שאם היו מקצת ציבור שגגים ומקצת

ומקצת מויד' שיהיו לפני כשנגה תל' כי שנגר' חיא' והם הביאו את קרבנם אשה לוי' ר'א'אשה אומר שבט שעשה על הוראת בית דין ועשו שאר שבטים מנין שיהו מביאים על ידיו תל' והם הביאו את קרבנם אשה לוי' ר' יונתן' אומ' אין לי לא שבט שעשה על הוראת בית דין אותו שבט חייב שהיה מביא עשרה על שגנב' והם הביאו את קרבנם אשה לוי' רבי יהודה אומר שבט שעשה על הוראת בית דין אותו שבט חייב ושאר כל השבטים פטורים עשה על הוראת בית דין הגדול אותו שבט מביא' פר' ושאר כל השבטים מביאים על ידיו' ומה הם מביאים על ידו שנים עשר פר' רבי שמעון בן יוחי אומ' פר' אחד לבית דין' כמה דברים אמורים בשאר מצות אכל בעבודה זרה מתחייב פר' ומתחייב שעיר לעולה ושעיר להטאת לכך נאמרה פרשה זו' רוב השבט ככל השבט' רוב הציבור ככל הציבור' והם הביאו את קרבנם אשה לוי' זו עולה' וחטאתם זו חטאת' על שגנב' זו חטאתם כשגנב' ומה שגנב' ככל המעשים' אף חטאתם ככל המעשי' ונסלח' אין לי לא אנשים נשים מניין תל' ונכלח' בכל עזרת בני ישראל בשגנה ולגר הגר בתוכם' לוי' שמעשרת בישראל צריך להביא את הגרים' כי לכל העם בשגנה' להוציא את המשיח שהיה בדין הואיל וציבור מביאים קרבן על כל המצוות ומביא קרבן על עבודה זרה ומשיח מביא קרבן על המצוות ומביא קרבן על עבודה זרה אם למדתי לציבור כשם שמביא קרבן על כל המצוות אף משיח הואיל ומביא קרבן על כל המצוות יביא קרבן על עז' ועוד קל וחומר ומר' אם במקום שאין הציבור מביא פר' משיח מביא פר' כאן שהציבור מביא פר' אינו דין שמשח מביא פר' תלמוד לומר כי לכל העם בשגנה' להוציא את המשיח' סליק פיסקא'

ואם נפש אחת תחטא כשנגה עז' היתה בכלל כל המצות שהיחיד מביא עליהם כשבה או שעירה' נשיא שעיר' משיח ובית דין מביאים פר' הרי הכתוב מוציא מכללם להחמיר עליה ולידון בקבועה שיהיו יחיד ונשיא ומשיח מביאים עליה עז' בת שנתה' להטאת לכך נאמרה פר' בשעירה זרה' הכתוב מדבר אה' אומ' בעבודה זרה הכת' או אינו באחת מכל מצות האמורות בתורה' אמרת כמה ענין מדבר בעבודה זרה' רבי יצחק אומ' בעז' הכתוב מדבר או אינו מדבר אלא באחת מכל מצות האמורות בתורה הרי אתה דין' ציבור בכלל היתה והוציאו הכתוב מכלל' ושינה את קרבנותיו מה להלן בעז' הכתוב מדבר' אף כאן בעבודה זרה הכתוב מדבר' ואם נפש אחת תחטא בשגנה להוציא את המזיד' והקריבה עז' בת שנתה' זה בנה אב כל מקום שנאמ' עז' צריך שתהא בת שנתה' וכפר הכהן על הנפש השוגגת' חטאים שבידו הם גרמו לו שיבוא ליד החטאת' בחטאה כשנגה' להוציא את דיקדוקי עז' שהיה בדין ומה אם מצות קלות הרי הוא חייב על דיקדוקים עז' חמורה אינו דין שיהיה חייב בדיקדוקיה' תל' וחטאה בשגנה להוציא את דיקדוקי עבודה זרה' וכפר עליו להוציא את הספק שהיה בדין ומה אם מצות קלות הרי הוא חייב על ספק' עז' חמורה אינו דין שיהא חייב על ספק' תל' לכפר' להוציא את הספק' ונסלח לו' צבור ומשיח אין מביאין אשם תלוי סליחה חמורה בכל סליחות שבתורה' האזרח בבני ישראל' למה נאמר לפי שהוא אומ' כל האזרח בישראל ישבו כסוכות' שומע אני אף הנשים במשמע תל' בבני ישראל' זה בנה אב בכל מקום שנאמ' אזרח זכרים הכתוב מדבר' דבר אחר האזרח בבני

ישראל למה נאמר שהיה בדין ישראל נצטוו על עבודה זרה' והגרים נצטוו על עבודה זרה' אם למדתי לישראל שמביא על שגנה עבודה זרה' אף הגרים מביא על שגנה עבודה זרה' תל' האזרח בבני ישראל' ישראל מביא על שגנה עז' ואין הגר' מביא על שגנה עז' תורה אחת יהיה לכם' ליחיד ולנשיא ולמשיח שהיה בדין הואיל וציבור מביא קרבן על המצוות ומביא קרבן על עז' אם למדתי לציבור שכשם שמביא קרבן על כל המצוות מביא על עז' ועוד קל וחומר ומר' אם במקום שאין הציבור מביא פר' אינו דין שיהא המשיח מביא פר' תל' תורה אחת יראה לכם' ליחיד ולנשיא ולמשיח ולעושה בשגנה ר' יהודה' בן בתירה אומ' הרי כל העושה בשגנה בעז' כעושה בזדון מה עבודה זרה' מיוחדת מעשה שחייבים על זדונו כרת ועל שגנתו חטאת' אף כל העושה מעשה בשגנה מעשה שחייבים על זדונו כרת ועל שגנתו חטאת' והנפש אשר תעשה ביד רמה' זה המגלה פנים בתורה כמנשה בן חזקיה' את יי' הוא מגדף' שהיה יושב ודורש בהגדה של דופי לפני המקום אמר לא היה לו לכתוב בתורה' וילך ראובן בימי קצרי חשים' ולא היה לו לכתוב ואחות לוטן' המכע' עליו בפור' בקבלה תשב באחיך תדבר בן אבך תתן דופי אלה עשית והחזרת' דמית' היה אחיה כמון כסבור אתה שמה בדרכי בשר ודם דרכי המקום אוכיך' ואערכה לעיניך' בא ישעיה' ופירש בקבלה הוי מושכי העין בחבלי השוא' וכעבותה העגלה חטאה' תחילתו של רשע הוא דומה להוט של כוכי' אבל סופו היות כעבותות העגלה חטאה' ר' אומ' העושה מצוה אחת לשמרה' אל ישמח על אותה מצוה שלכוף גזרות מצות הרבה' והעובר עבירה אחת' ידאג עליה לטוף גזרות עבירות הרבה שמעוה גזרות מצוה ועבירה גזרת עבירות' את יי' הוא מגדף' ר' יעקב בן עזריה אומ' כאדם שאומ' להזדון גזרתה מן הקערה והיסורה' איני בן עקביא' אומר כאדם שאומר להזדון גזרתה את כל הקערה כולה ולא שירתה ממנה כלום' ונכרתה' אין הכרתה אלא הפסקה' והנפש היא מוידה דברי ר' עקיבא' ופמיה ועמה שלום' כי את דבר יי' בזה' זה צדוקי' ואת מצותו הפר' ואת פקדיו' דבר אחר כי את דבר יי' בזה' זה המגלה פנים בתורה' ואת מצותו הפר' זה המפר' ברית בשר' מיכן אמר רבי אלעזר המודעי' המחלל את הקדשים והמכזב את המועדות והמפר בריתו של אברהם אבינו אלף שיש ביד מצוות הרבה כדי הוא לידחות מן העולם' אמר כל התורה כולה אני מקבל חוץ מדבר זה' כי את דבר יי' בזה' אמר כל התורה אמר מפי הקדוש ודבר זה משה בפי עצמו אמר' דא כי דבר יי' בזה' ר' מאיר אומ' זה הלמד ואינו שונה לאחרים' רבי נתן אומר זה היכול ללמוד ואינו לומד' רבי נחוראי אמר זה שלא השגיח על דברי תורה כל עיקר' ר' ישמעאל אומר בעז' הכתוב מדבר שני' את דבר יי' בזה' שביזה על דיבור הראשון שני' למשה מפי הנבירה' אנכי' אלהיך לא יהיה לך אלהים אחרים על פני' הכרת הכרת בעולם הזה תכרת לעולם הבא דברי רבי עקיבא' אלא' ר' שמעאל לפי שהוא אומר הכרת תכרת הנפש ההיא ובררה תורה כלשון בני אדם' עונה כר' כל המתים במיתה מתכפרים' אב' זו עונה כה' כענין שנאמ' ותחי עונותם על עצמותם' או אפילו עשה תשובה' תל' עונה כה' ולא כל זמן שעשה תשובה וכן הוא אומר שח' לו לא בנינו מומם' כשמומם בס' אינו בנינו' וכשאין מומם בס' הם בנינו' רבי ישמעאל אומ' עונה כה' למה נאמר לפי שהוא אומר פוקד עון אבות על בנים' יכול אף עז' נפקדת על בנים על שלשים ועל ריבעים תל' עונה כה' בה עון תלוי ואין נפקדת על בנים ולא על

ספרו ג א 3 מלכות

www.daat.ac.il * דעת - אתר לימודי יהדות ורוח

מלכות שמים ומיעוט בה עז לפרשת והיה אם שמוע שאינה לא ללמד , תקדוש פרשת ציצית לפרשת והיה אם שמוע , אמרת תקדוש פרשה שהיא נוהגת כיום וכלילה לפרשת ציצית שאינה נוהגת אלא כיום , או יהא קורא שלשה כערכו כדרך שקורא שלש בשחר , תל וראיתם אותם כיום ולא כלילה , רבי שמעון בן יוחאי אומר תקדוש פרשת שמע שהיא ללמוד לפרשת והיה אם שמוע שאינה אלא ללמד ותקדוש ללמוד וללמד לשמור ולעשות , לפרשת ציצית שאינה אלא לעשות שעל כך ניתנת תורה ללמוד וללמד ולשמור ולעשות , וראיתם אותו וזכרתם , מגיד שכל המקיים מצות ציצית מעלים עליו כאילו קיים כל המצוות והרי דברים קל וחומר ומה מקיים מצות ציצית מעלים עליו כאילו מקיים כל המצוות קל וחומר לכל מצות שבתורה , ולא תתורו אחרי לבבכם זו מינות , כענין שנ' ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא מצודים וחורמים לבה אכזרים ידיה , והמלך ישמח באלהים , ואחרי עיניכם , זו זנות שנאמר אותה קח לי כי היא ישרה בעיני , אשר אתם זונים אחריהם , זו עבודה זרה , כענין שנאמר וזנו אחרי הבעלים , רבי נתן אומר שלא יהיה שותה ככוסו , ומשמש בכוסו של הכירו , דא ולא תתורו אחרי לבבכם , מגיד שהענין הולכים אחר הלב , או הלב אחר העינים , אמרת , וכי יש סומא שעושה כל תועבות שבעולם , הא מה תל ולא תתורו אחרי לבבכם מגיד שענין הולכים אחר הלב , ר' שמעון אומר , ולא תתורו אחרי לבבכם למה נאמר לפי שהוא אומר שמח בחור בילדותיך , בדרך ישר או בדרך שתרצה תל ולא תתורו אחרי לבבכם , למען תזכרו ועשיתם , לעשות זכרון כמעשה , והייתם קדושים לאלהים , זו קדושת כל המצוות , אתה אומר זו קדושת מצות , או אינו אלא קדושת ציצית , אמרת במד' ענין מדבר בקדושת כל המצוות , רבי אומר זו קדושת ציצית , אתה אומר זו קדושת ציצית , או אינו לא קדושת הגוף , כשהוא אומר קדושים תהיו , הרי כל המצוות אמורות , הא מר' תל והייתם קדושים לאלהים זו קדושת ציצית , מגיד שהציצית מוספת קדושה לישראל , אני י' אלהים , וכי מה ענין יציאת מצרים ככאן אלא שלא יאמר הרי אני נתן צבעונים וקלא אילן והם דומים לתכלת , ומי מוריע עלי כגליו , אני י' אלהים דעו מה עשיתי למצריי שהיו מעשיהם כבשר ופירסמתי בגליו והרי דברים קל וחומר ובר' אם מרת פורענות מועטת העושה בסתר המקום מפרסמו בגליו , קל וחומר למידת הטוב מרובה , דא למה מוזכרים יציאת מצרים על כל מצוה ומצוה , למה הדבר דומה למ' שנסבה בן אורה ובשפדא לא פדא לשום בן אלא לשום עבד שאם יגזור ולא יהיה מקבל עליו אל עבדי אתה , כיון שנכנס למדינ' אל עוול לי כנרליי וטול לפני כלים להורליך לבית המרחץ התחיל הכן ההוא מנתק , הוציא עליו שטר ואמ' לו עבדי אתה כך כשפדאו הקב"ה את זרע אורה לא פדאם לשום בנים אלא לשום עבדים כשיגזור ולא יהיו מקבלים עליהם אמר להם עבדי אתם , כיון שיצאו למדבר התחיל לגזור עליהם מקצת מצוות קלות ומקצת חמורות כגון שבת ועויות ציצית ותפילין , התחיל ישראל להיות מנתקים אמר להם עבדי אתם על מנת כן פדיתם אתכם על מנת תנאי שהיה גזור ואתם מקיימים , אני י' אלהים עוד למה נאמר , והלא כבר נאמ' אני י' אלהים אשר הוצאתי אתכם מאר' מצרי' , ומה תל אני י' אלהים עוד כדי שלא יהו ישראל אומרים בפני מה צונו המקום לא שנעשה ונשטל שבר לא עושים ולא נוטלי' שבר כענין שאמרו ישראל ליחזקאל שנאמ' יצאו אלי אנשים מוקני ישראל וישבו לפני , אמרו לו עבד שמכרו רבו לא יצא

מרשותו אמר להם הין אמרו לו והואיל שמכרנו המקום יצאנו מרשותו לאומות העולם אמ' להם הרי עבד שמכרו רבו על מנת לחזור שמה יצא חוץ לרשותו והעולה על רוחכם היה לא תהיה אשר אתם אומרים נחיר בגוים אשר סביבותינו וכמשפחות האדמה לרשות עץ ואבן , חי אני באום י' אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה וכחימה שפוכה אמלך עליכם , ביד חזקה זו דבר שנאמ' הנה יד י' והיה , בזרוע נטויה זו הרב שנאמר וחרבן שלופה בידו נטויה על ירושלים , וכחימה שפוכה זו רעב , אחר שאני מבאי עליכם שלשה פורעניות הללו זו אחר זו , ואחר כך אמלך עליכם על כורחכם , ד נתן אומ' אין כל מצוה ומצוה שאין מתן שכרה בצדה , צא ולמד ממצות ציצית , מעשה בארס אחד שהיה זהיר במצ' ציצית שבע שיש זונה בכרזי הים והייתה נוטלת ארבע מאות זהובים כשכרה , שיר לה ארבע מאות זהובים וקבעה לו זמן , כיון שהגיע זמנו בא וישב לו על פתח ביתה כנכנס שפחתה ואמרה לה אותו האיש שקבעתי לזמן הרי הוא יושב על פתח הבית אמרה לה יכנס , כיון שנכנס הציעה לו שבע מיטות ואחת של כסף ואחת של זהב , והיא הייתה בעליזת , וכן כל אחת ואחת ספסליו של כסף ועליון של זהב , כיון שהגיע לאותו מעשה באו ארבע ציציותיו ונפחו לו על פניו נדמו לו כארבעה אנשי' , מיד נשבט וישב לו על גבי קרקע אף היא נבשמה וישבה על גבי קרקע , אמרה לו גפה של רומי איני מנוחתך עד שתאמר , מה ראית כי אמר לה העבודה לא ראית כי מוס שאין כיפוייך בכל העולם , אלא מצוה קלה ציונו י' אלהינו וכתוב בה אני י' אלהים אני י' אלהים שני פעמים , אני י' אלהים , אני עתיד לשלם שכר , אני י' אלהים עתיד ליפרע , אמרה לו העבודה איני מניחתך עד שתכתוב לי שמך ושם עירך ושם מדרשך שאתה לומד בו תורה , וכתב לר' שמו ושם עירו ושם רבו ושם מדרשו שלמד בו תורה , עמדה ובזיכרה את כל ממונה שליש למלכות שליש לענינים ושליש נטלה עמה ובאתה ועמדה בבית מדרשו של ר' חייא , אמרה לו רבי גירני אמר לר' טמא עניך נתת כאחד מן התלמידים הוציאה לו כתב שבידה אמרה לו וכי מניחך , אותן המצוות שהציעה לך באיסור תציע לך בחומר , זה מתן שכרה בעולם הזה ובעולם הבא איני יודע כמה , סליק פיסקא

פרשה ויקח קרח

ויאמר

י' אל אהרן אתה ובניך ובית אביך אתך תשאו את עון המקדש , ר' שמעון אומר למי הדבר מסור , מסור לאותו שמוזהרים , ר' אשיה אומ' מניין אתה אומר שאם זרק את הרס כראוי ואין ידוע לשם מי זרקו , והקטיר את החלב כראוי ואינו יודע לשם מי הקטירו שהכהנים נקשרים עון על כך , תל ואתה ובניך ובית אביך אתך תשאו את עון המקדש , רבי יונתן אומ' מניין אתה אומר , שאם זכה בכשר קודם וזיקת דמים , בחזרה ושוק קודם הקטר חלבים , שהכהנים נושאים עון על כך תל ואתה ובניך אתך תשאו עון כהונתכם , וכן מצינו שלא נתתם גזר דינו של עלי אלא על שנהגו כיוון בקדושים וכן הוא אומ' גם כשרם יקטירון את החלב , ויאמר אליו האיש קטיר יקטירון ביום החלב , ותהי חטאת הנערים גדולה מאד , וכן מצינו שלא נתתם

יבכו עור את זכיהם לשעירים שאין תל עור ומר תל עור
אלא שכבר היה כיוצא בו אתה אומ' ולא יקרב עור בני ישראל
אין תל עור אלא שכבר קרבו / אף כאן אתה אומר ולא יהיה
עור קצף שאין תל עור אלא שכבר קצף / שנאמ' כי יצא הקצף
ואני נתתי את אחיכם הלויים מתוך בני ישראל לכל מתנח
נתתם לוי / לשם הם מסורים ואין מסורים לכהנים / ואתה
ובניך אתה תשמו את כהונתכם לכל דבר המזבח מיכן יהיה
רבי אלקיזר הקפר ברכי אומר כל דבר המזבח אל יהיה אלא כך
ובבניך / אל מבית לפרוכת / מיכן אמרו בקום היה אחורי בית
לפרוכת ששם כולקים יחסי כהונת / ועבדת / שומע אני
מעורבים תל עבודת מתנה / מה מתנה בפיים אף עבודת
בפיים / עבודת מתנה אתה את כהונתכם לעשות אכילת
קדשים בגבולים / בעבודת מקדש במקדש / מה עבודת מקדש
במקדש / מקדש ידיו ואחר כך עובד / אף אכילת קודש בגבול
מקדש ידיו ואחר כך אכל / וכבר נשתאר / מרפון לבוא לבית
המדרש / אמר לו רבן גמליאל בר ראות להשתנות אמר לו
שהיית עובד / אמר לו הלא כל דברך תימרה וכי יש עבודת
עכשו אמר לו הרי הוא אומ' עבודת מתנה אתה את כהונתכם
לעשות אכילת קדשים בגבולים כעבודת בקרש במקדש / רבי
אומר לעשות אכילת קדשים בגבולים כעבודת מקדש / מה
עבודת מקדש כמקדש מקדש ידיו ורגליו ואחר כך עובד /
כך אכילת קדשים בגבולים מקדש ידיו ורגליו ואחר כך עובד /
אי ברה להלן ידיו ורגליו / אכרת מקום שצריך ידיו ורגליו
מקדש ידיו ורגליו / בקום שאין צריך אלא ידיו אינו מקדש
אלא ידיו נמצאו למידים נטילת ידים מן התורה / והור הקרב
יומת לעבודה / אתה אומר לעבודה / או לעבודה ושלא לעבודה
אכרת ומה בעל מוס שלא ענש בו מיתה / לא ענש בו אלא
לעבודה / זו שענש בו מיתה דין הוא שיענש בה לעבודה
ושלא לעבודה הא מה תל והור הקרב יומת לעבודה / והור
הקרב יומת אפילו עובד בטוהרה או אפי' עובד בטמאה אכרת
אם הנכנס בטמאה שלא לעבודה חייב קל וחומר לעבודה / ומה
תל והור הקרב יומת / אפילו עובד בטוהרה יומת / רבי שמעון
אומ' נאמר כאן יומת ונאמר להלן יומת מה יומת האמור להלן
סקילה / אף יומת האמור כאן סקילה / רבי יוחנן בן ברי אמר
נאמר כאן יומת ונאמר להלן יומת / מר יומת האמור להלן
בחנק / אף יומת האמור כאן בחנק / והור הקרב יומת / עונש
שמענו / אזהרה לא שמענו / תל וזר לא יקרב אליכם / סליק
וידבר יי אל אהרן / שומע אני שהיה הדבר לאהרן / תל
זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרה / למדנו
שהיבדור למשה שיאמר לאהרן / ואני בראון / הגני בשמחה
דברי רבי שמעון / אמרו לו תלמידיו רבינו לפי שהוא אומר
ואני הגני מבית את המבול מים / שומע אני שיש שמחה לפני
המקום / אמר להם יש שמחה לפני המקום כשיאכדו מכעיס
מן העולם / וכן הוא אומר בטוב צניקים תעלין קריה ונאכדו
רשעים רינה / ואמ' שני רשעים שיבית / ואומר לוי השוער
על עבד ברכת סלה / ואומר יי מלך לעולם ועד אכדו גוים
מארצו / ואמ' יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם / ברכי
נפשי את יי הלה ליד / רבי נתן אומר אני מוכיף על עבדותם /
הנה בשמחה / וכן הוא אומר הנה הוא יוצא לקראתך וראך
ושמח בלבו / לכל קורשי בני ישראל / כרת הכתוב כרית עם
אהרן על קדשי הקדשים לגזר דין לכדות להם כרית / לפי
שכא קרח כנגד אהרן וערער על הכהונה / משל למר הדבר
דומה למלך בשר דם שהיה לו בן בית ונתן לו שדרה אחוזה

ספרי

נתחתם גזר דינו של אנשי ירושלים לא על שנהנו מנהג כזיון
בקדשים / שנאמ' קדשי כזית / ואתה ובניך אתה תשאו את עון
כהונתכם / את עון המקדש / זה עון המסור לכהנים אתה אומ'
זה עון דבר המסור לכהנים / או זה עון דבר המסור לכל
כשהוא אומר אתה ובניך אתה תשאו את עון כהונתכם לכל
דבר המזבח / הרי עון המסור לבית דין אמור / הא מה תל
תשאו את עון כהונתכם / זה עון דבר המסור לכהונה / אמרת
ישראל לא ישאו עון כהנים / אבל לויים ישאו עון כהנים / תל
והם ישאו את עונם / וגם את אחיך / שומע אני אף ישראל
במשמע / תל משל לוי / שומע אני אף הנשים במשמע תל את
אחיך להוציא את הנשים / הקרב אתה / ר' עקיבא אומ' נאמר
כאן אתה ונאמר להלן אתה / מה אתה האמור בלויים הכתוב
מדבר אף אתה האמור כאן בלויים הכתוב מדבר / להזויר את
הלויים בשיר על דוכנם / וילוו עליך וישרתוך / בעבודתך ימנו
מהם גזכרים ואמרכלים / אתה אומר ישרתוך בעבודתם ימנו
מהם גזכרים ואמרכלים / עדיין אני או' ישרתוך בעבודתך
ישרתוך בעבודתם תל ואני לקחתי את אחיכם הלויים מתוך
בני ישראל לכל מתנה נתונים לוי' הם מסורים / ולא לכהנים /
הא אין עליך לומר כלשון אחרון לא כלשון ראשון ומנה מהם
גזכרים ואמרכלים ואתה ובניך אתה לפני מועד / הכהני'
מכפנים והלויים מבחון אתה אומר כהנים מכפנים ולויים
מבחון / או אילו ואילו מכפנים תל ונלוו עליך ושמו את
משמרת אהל מועד / הא מה תל ואתה ובניך אתה לפני אהל
העדות / הכנים מכפנים ולויים מבחון / ושמו משמרתך
ומשמרת כל האהל / זו היא שאמרנו ישרתוך בעבודתך ומנה
מהם גזכרים ואמרכלים / אך אל כלי הקודש / זה הארון / וכן
הוא אומר ולא יבואו לראות ככלע את הקודש / רבי נתן אומר
מיכן רמז לשיר מן התורה אלא שנתפרש על ידי עזרא / רבי
נחניה בן אחי' ר' יהושע אומר אין צריך שהרי כבר נאמר משה
ידבר והאלהים יענו בקול / מיכן רמז לשיר מן התורה / אך
אל כלי הקודש ואל המזבח לא יקרב / אזהרה / ולא ימותו
עונש / אין לי אלא לויים שעונשים מוזהרים על עבודת כהני'
כהנים על עבודת לויים מבני' תל / גם הם / גם אתם / מעבודה
לחברתה מבני' / תל גם אתם / וכבר בקש ר' יהושע בן נחניה
לסייע את' / יוחנן בן גודגדה אמ' לו חזור אחוריק שכבר אתה
בתחייב כנפשו שאני מן השוערים / ואתה מן המשוררים / רבי
אומר אין צריך שהרי כבר נאמר אל תכריתו את שכט הקהתי
זאת עשו להם וחיו / אין לי אלא בני קהת בני גרשון ובני מררי
מבני' תל צו את אהרן ואת בניו לויים שעונשים מוזהרים על
עבודת כהנים וכהנים על עבודת לויים מבני' תל ובכנסע הארון
יורידו אותו הלויים / מעבודה לחברתה מבני' תל והחונים לפני
המשכן קדמה לפני אהל מועד מזהרה / ומה תל גם הם / גם
אתם / לפי שכא קרח וערער כנגד אהרן והזויר עליו הכתוב
את כל העניין / וילוו עליך / וזר שאמרנו הכהנים מכפנים
והלויים מבחון / וזר לא יקרב אליכם / למח נאמר לפי שנאמר
והור הקרב יומת / עונש שמענו אזהרה מבני' תל וזר לא יקרב
אליכם / ושמו את משמרת הקודש ואת משמרת המזבח /
הרי זו אזהרה לבית דין של ישראל להזהיר את הכהנים שתהא
העבודה נעשית כתיקנה שכשעבודה נעשית כתיקנה הם כלי'
את הפרענות / מלכוא לעולם / ולא יהיה קצף / שאין תלמוד
לומר אלא שכבר קצף / כיוצא בו אתה אומ' ולא יהיה עוד מכול
שאין תל עור ומה תל עור אלא שכבר היה / כיוצא בו ולא

הארומה, וכביא את תושב ושכיר, ומה אני מקי' בקרא תושב ושכיר לא יאכל בו, תושב שאינו ברשותך, אבל שכיר שהוא ברשותך יאכל בו, ומה אני מקיים כל טהור בביתך יאכל אותו, חוץ מתושב ושכיר, או אף תושב ושכיר, תל עוד במקום אחר תושב כהן ושכיר לא יאכל קודש, בין ברשותך, בין שאין ברשותך, וכבר שלח רבי יוחנן בן בנא אצל ר' יהודה כנענים אמר לו שמעתי עליך שהייתה אוצר על בת ישראל המאורסת לכהן שהיא אוכלת בתרומה, שלח לו ואתה מוחזקני כך שאתה בקי בחדרי תורה ולידון בקל וחומר אי אתה יודע, ומה שפחה כנענית שאין קוננת אותה לאכול בתרומה כספה מאכילת בתרומה, בת ישראל שביאתה קונה אותה לאכול בתרומה אינו דין שהיא כספ קונה אותה שותהא אוכלת בתרומה, אבל מרת אעשה שהרי אמר חכמי' אין ארומה בת ישראל אוכלת בתרומה עד שתיכנס לחופה, נכנסת לחופה אף על שלא נבעלת אוכלת בתרומה, ואם מתה בעלה יורשה, כל חרם בישראל לך יהיה אין לי אלא חרמי ישראל, חרמי גוים נשים ועבדים בניין, תל כל חרם בישראל, רבי יוסי הגלילי אומר סתם חרמים לכהנים, שנאמר כשדה החרם לכהן לו תהיה, אחוזתו או אפילו פירש לבדק הבית תל אך כל חרם איך חלק, ר' יהודה בן בתירה אומר סתם חרמים לבדק הבית שנאמר כל חרם קודש קדשים הוא לי, או אפילו פירש לכהנים תל כשדרה החרם לכהן, רבי יהודה בן בבא אומר סתם חרמים לכהנים שנאמר כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו, או אפילו פירש לשם תל כל חרם קודש קדשים הוא לי, רבי שמעון אומר סתם חרמים לשמים שנאמר קודש קדשים הוא לי, או אפילו פירש לכהן תל כל חרם בישראל לך יהיה, סליק פיסקא

כל פטר

רחם לכל בשר, שומע אני אף היה במשמע תל אשר יקריבו לי להוציא את החיה משמע מוציא את החיה ומצויה את כעל מוס, תלמו לר' באבא, ובבהמה להביא את כעל מוס, בארם ובבהמה את שיש לך בו בארם יש לך בו בבהמה, יצאו לוי' שאין לך בהם בארם לא יהיה לך בהם בבהמה, מקיש בכור אדם לבכור בהמה, מרת בכור בהמה נפל פטור מן הבכורה, אף בכורי אדם נפל פטור מן הבכורה, מה בכור אדם נותנו לכהן בכל מקום שירצה, אף בכורי בהמה נותנו לכהן בכל מקום שירצה, לפי שהוא אומר והבאתם שמה עולותיכם וזבחיכם שומע אני אף כדחוק מקום יהיה חובה עליו ליטפל בו להביאו בבית הבחירה, תל בארם ובבהמה, מה בכור אדם רשאי ליתנו לכהן בכל מקום שירצה, אף בכור בהמה רשאי ליתנו בכל מקום שירצה, ומה בכור אדם מיטפל בו שלשים יום אף בכור בהמה מיטפל בו שלשים יום, אף פרה תפרה, זהו שנשאלה בכרם ביבנה לפני חכמים, בכור שמת מהו שיהיו הכעלי חייבי, לפדותו ולהאכילו לכלכל, ידרש ר' טרפון אף פרה תפרה אותו, אותו אתה פודה ואי אתה פודה את החייר, ואי אתה פודה פודה אתה אתה, ואי אתה פודה את הטהורה, אף פרה תפרה, שומע אני אף שאר בהמה במשמע, תלמוד לומר ופטור חמור תפרה בשה, חמור אתה פודה ואי אתה פודה בכור כל שאר בהמה שמה, ופטור חמור תפרה בשה, ושאר כל בהמה שמה בכסות וכלים, תל עוד במקום אחר ופטור חמור תפרה בשה, בשה אתה פודה אבל אי אתה פודה בכסות וכלים, אם כן מה תל אף פרה תפרה, אם אינו ענין שפודים בהמה שמה, תנינו ענין שמקדישים בהמה שמה לבדק הבית וחוזרים ופודים אותו מקדש בודק הבית תפרה, מיד, אתה אומר תפרה מיד, או אינו אלא לאתר

ומן

במתנה, ולא כתב ולא חתם ולא העלה לו בערבים, בא אחד וערער כנגדו על השדרה אמר לו הבלך כל מי שירצה יבוא ויערער כנגדך על השדרה, בא ואני כותב ואני חותם ואני מעלה בערבים, בא קרח ויערער על הכהונה כנגדו, אמר לו המקום כל מי שרצה יערער כנגדך על הכהונה ואני כותב ואני חתם ואני מעלה לך בערבים לכן נאמרה פרשה זו סמוך לקרח, זכרון לכי ישראל הא למנו שהיה קרח מן הבלועים ומן השרופים, לך נתתם, בזכותך, למשחה, אין משיחה אלא גדולה, שנאמר ואת כשרת אהרן ומשחת בניו, ר' יצחק אומר אין משחה אלא שמן המשחה שנאמר כשמן הטוב היורד על הראש יורד על הזקן זקן אהרן, ולבניו, בזכות בניו, לחוק עולם, עד שינהוג הדבר לדורות, מה יהיה לך מקודש הקדשים מן האש, אמרת צא ודאר איהו מקדש הקדשים, שכולו עולה לאש, ויש לך הימנו היתר, אין אתה מוצא אלא עולה כהמה, לכל קרבנם שתי הלחם, ולחם הפנים, לכל בנותם, זו מנחת חוטא ומנחת נדבה, ולכל חטאתם, זו חטאת יחיד וחטאת ציבור וחטאת העוף וחטאת בהמה, ולכל אשם, זו אשם ודאי ואשם תלוי ואשם נזיר ואשם בצורע, אשר ישיבו לי, זה גזל הגר, קודש קדשים, זה לוג שמן של מצורע, לך הוא ולבניך, בזכותך ובזכות בניך, בקודש הקדשים תאכלנו, ברת הכתוב ברית עם אהרן בקודש הקדשים, שלא יהיו נאכלי אלא במקום קדוש, רבי יהודה בן בתירה אומר הרי הגוים שהקיפו את העזרה בניין לקדשי קדשים שנאכלים אפילו בהיכל, ולל בקודש הקדשים תאכלנו, כל זכר יאכל אותו, ברת הכתוב ברית עם אהרן על קודשי הקדשים שלא יהיו נאכלים אלא לזכרי כהונה, קדשיהיה לך מה תל שיוכל אין לי לא דבר הראוי לאכילה שיתנהג בקדושה, שאין ראוי לאכילה בניין הל קודש יהיה לך מכל מקום, וזה לך תרומת מגיד הכתוב שכשם שכלל הכתוב את קודשי קדשים לגזור דין ולכור להסבירות, כך כלל את קדשי קדשי לגזור דין ולכור להסבירות, לך תנפוט בני ישראל להביא את הדבר שישטען תנפוט, לך נתתם לבניך ולבנותיך אתך לחוק עולם, עד שינהוג הדבר לדור, כל טהור בביתך יאכל אותו, הקבה ברת ברית עם אהרן על קדשים קלים שלא יהיו נאכלים אלא לטהורים, כל חלב יצא כל חלב תירוש ודגן, מגיד הכתוב שכשם שכלל הכתוב את קודשי בקדש לגזור דין ולכרות להם ברית, כך כלל הכתוב את קדשי נבול לגזור דין ולכרות להם ברית, כל חלב יצא וכל חלב תירוש ודגן, זו תרומת מעשר, ראשיתם, זו ראשית הגז, אשר יתנו, זה הזרוע והלהי' ורקיבה, לוי, זו חלה, ביכורי כל אשר בארצכם, בא הכתוב וליכוד על הביכורים שתהא קדושה חלה עליהם במחור לקרקע, שהיה בדין הואיל וקדושה חלה על הביכורים וקדושה חלה על התרומה, אם לבדתי על התרומה שאין קדושה חלה עליו בבחור לקרקע, אף ביכורים לא תהא קדושה חלה עליהם בבחור לקרקע, תל ביכורי, כל אשר בא רגס, בא הכתוב וליכוד על הביכורים שתהא קדושה חלה עליהם במחור לקרקע, שיהיו נתונים לכהן, כל טהור בביתך יאכל, למה נאמר והלא כבר נאמר כל טהור בביתך יאכל אותו, ומה תל כל טהור בביתך יאכלנו, להביא את בת ישראל המאורסת לכהן שתהא אוכלת בתרומה, משמע מביא את הארוס, או אינו מדבר אלא בנשואו, כשהוא אומר כל טהור בביתך יאכל אותו הרי נשואה אמונה, הא מה תל כל טהור בביתך יאכלנו, להביא את בת ישראל המאורסת לכהן שתהא אוכלת בתרומה, משמע מביא את

זמן תל ופרדיומבן חדש תפרה / הקודש נפרה כחמש סלעים /
ונפרה לאחר זמן / ואמה תל תפרה / תפרה מיד / ופרדיו מכן
חדש תפרה כלל / כסף חמשת שקלים פרט / כלל ופרט אין
בכלל אלא מה שבפרט / וכל בכור אדם בבניך תפרה חזר וכלל /
או כלל בכלל ראשון / אמרת לאו / אלא כלל ופרט וכלל אין
אתה דין אלא קעין הפרט / לומר לך מה הפרט מפורש נכסין
המטלטלין שאין להם אחריות / אף הכלל אין לי אלא נכסים
המטלטלין שאין להם אחריות / מיכן אמרו בכל פודים בכור
אדם חוץ מעבדים ומשטרות ומקרקעות / רבי אומר בכל פודים
בכור אדם / עשרי גרה הוא / למה נאמר לפי שהוא אומר ופרדיו
אין לי אלא כסף / שיה כסף בנין תל עשרים גרה הוא / אך בכור
שור / שור שור נמור / כסף כסף נמור / עד עז נמור / להוציא
את הכלאים / לא תפרה / יכול אם פדאו יהיה פדוי / תל קודש
הם / רבי יאשיה אומר קודש הם / למה נאמר להביא את המעשר
ואת הפסח שישקען שפחה אחת / שלא שמענו להם בכל התורה /
רבי יצחק אומר אינו צריך / שהרי כבר נאמר ודם זבחיך / שפך /
להביא את המעשר ואת הפסח שישקען שפחה אחת / ומה תל
קודש הם להביא את המעשר שישקען הקשר הכלי שלא שמענו
בכל התורה כלל / אבא נאמן אומר משום רבי איעזר למר
נאמר לפי שהיה כדון / ומה שאר קדשי / שלא שוו מתן דמם שוו
הקשר חלבם / מעשר ופסח ששוו מתן דמים אינו דין שישוו
הקשר חלבם / הוא מה תל קודש הם / לענין שאמרנו / ואת
דמם תזרוק על המזבח / מתנה אחת / אתה אומר מתנה אחת
או שתי מתנות של ארבע / אמרת קל וחומר ומר' אם במקום
שרבה בחלבים מיטע בדמים / כאן שמיטע בחלבים אינו דין
שמיטע בדמים או חלוף ומר' במקום שמטע בחלבים ריביר
בדמים / כאן שרבה בחלבים אינו דין שרבה בדמים תלמוד לו
וזרקו הכהנים שתי מתנות שהן ארבע / ואת חלבם תקטיר /
חלב תותב קרום ונקלף הכתוב מדבר / אשה אף על פי שאתה
נותן לאישים אינו נרצה עד שישקר באש / ריח ניחוח ליי / נחת
רוח לפני המקום / שאמרתי / ונעשר רצוני / ובשרם יהיה לך
כחזה התנופה / בא הכתוב והקיש את הכבור לחזר ושוק של
שלמים / מה שוק שלמים וחזה נאכלים לשני ימים ולילה אחד /
אף הכבור יהיה נאכל לשני ימים ולילה אחד / אמרו לו / תלמידיו
רכינו / למדנו ואמר להם בכור קדשים קלים ושלמים קדשים
קלים / מה שלמים נאכלים לשני ימים ולילה אחד אף הכבור
נאכל לשני ימים ולילה אחד / היה רבי יוסי הגלילי אומר כשבא
תחילה לשמש את חבמים / אמר לו רבי חטאת מתנה לכהן /
ובכור מתנה לכהן / מר' חטאת נאכלת ליום ולילה /
אף בכור נאכל ליום ולילה / אמר לו בני אלמוד דבר מדבר /
וארון דבר מדבר / אלמוד דבר שהוא קדשים קלים מדבר שהוא
קדשים / ואל אלמוד דבר שהוא מקדשים קלים מדבר שהוא
קדשי קדשים / אמר לו רבי אלמוד דבר מדבר וארון דבר מדבר /
אלמוד דבר שמתנה לכהן / מדבר שמתנה לכהן / ואל אלמוד
דבר שמתנה לכהן מדבר שאין מתנה לכהן / ואל אלמוד דבר
שמתנה לכהן מדבר / שאין מתנה לכהן שמתנה לכל אדם /
שתק רבי טרפון וקפץ רבי עקיבא אמר לו בני כך אני דורש /
ובשרם יהיה לך כחזה התנופה / בא הכתוב והקיש בכור לחזר
דשוק של שלמים / מה חזה ושוק של שלמים נאכל / לשני ימים
ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד / אמר לו
אתה מקישו לחזה ושוק של שלמים / ואני מקישו לחזר ושוק
של תודה / כשם שאילו נאכלים ליום ולילה כך הכבור נאכל
ליום ולילה / אמר לו בני כך אני דורש ובשרם יהיה לך כחזה

התנופה / אין צריך לומר יהיה / אלא ריבה בו הכתוב והייח
אחת שיהיה נאכל לשני ימים ולילה אחת / אכר רבי שמעון
וכי תודה מאין למידה לא משלמים / ודבר הלמד ממקום אחד
אתר' בא ללמד הימינו למד מן הלמד / הוא אין עליך לומר
כלשון אחרון אלא כלשון ראשון / ובשרם יהיה לך בא הכתוב
והקיש את הכבור לחזה ושוק של שלמים / מר' חזה ושוק של
שלמים נאכלים לשני ימים ולילה אחד / אף הכבור נאכל לשני
ימים ולילה אחד / דבר אחר אין תל יהיה / אלא להביא את
הכבור בעל מוס שמתנה לכהן / שלא שמענו בו בכל התורה
כולה / ר' אעזר אומר לשני ימים ולילה אחד / אתה אומר לשני
ימים ולילה אחד או אינו אלא ליום ולילה / תל לפני יי / אלהיך
תאכלינו שנה בשנה / מלמד שנאכל / לשני ימים ולילה אחד /
כל תרומת הקדשים אשר ירימו בני ישראל / יש פרשיות שכולל
בתחילה ופורט בסוף / פורט בתחילה ופורט בסוף וזו כוללת
בתחילה וכוללת בסוף / פורט באמצע / נתתי לך ולבניך
ולבנותיך לחוק עולם / עד שיחזה הכבור לדורות / ברית מלח
עולם היא לפני יי / כרת הכתוב ברית עם אהרן / לך ולזרעך
אתך / אהרן דיבר הכרית ולא עוד אלא שמביא את אהר' / סליק
דיאמר יי אל אהרן בארצם לא תנחל וחלק לא יהיה לך
בתוכם אני חלקך ונחלקך בתוך בני ישראל / למה
נאמר לפי שהוא אומר לאלה תחלק הארץ / הכל במשפט כהני
ליום וישראלים וגרים ונשים ועבדים וטומטום ואנדרוניגוס
במשפט / ויאמר יי אל אהרן בארצם לא תנחל / יצאו כהנים /
ובתוך בני ישראל לא ינחלו נחלה / יצאו ליום / לשמות טעות
אבותם ינחלו / יצאו גרים ועבדי / איש לפי פקודיו יצאו טומטום
ואנדרוניגוס / ויאמר יי אל אהרן בארצם לא תנחל / בשעת
חילוק הארץ וחלק לא יהיה לך בתוכם בבזיר / אני חלקך
ונחלקתך / על שילחני אתה אוכל / ועל שולחני אתה שותה / משל
למה הדבר דומה למלך בשר ודם שנתן לבניו מתנות / ולבנו
אחד לא נתן שום מתנה / אמר לו בני אף על פי שלא נתתי
לך מתנה על שולחני אתה אוכל ועל שולחני אתה שותה / וכן
הוא אומר חלקם נתתי לך מאשי / אשיי ונחלתו יאכל / אני
חלקך ונחלקתך / עשרים וארבע מתנות כחוננו נתנו להם
לכהנים / שתיים עשרה במקדש ושתיים עשרה בגבוליים / ומר'
אילו שתיים עשרה במקדש חטאת ואשם / וזבחי שלמי ציבור /
ועוד העולה / ומותר לוג שמן של מצורע / ומותר העומר ושתי
הלחם / ולחם הפנים / ושיירי מנחות / ותרומת תודה / ותרומת
חזה ושוק / וזרוע / ואיל זביר / ומה איל' שתיים עשרה שבכבול /
תרומת / ותרומה / מעשר / וחלה / וכיכורים / וראשית הגז /
והמתנות / בכור אדם / ובכור כחמה טהור / ופטר חמור /
והחרמים / ושרה אחוזה / וגזל הנר / כל אילו עשרים וארבעה
מתנות כחוננו נתנו לכהנים חוץ מדבר שיש לו זיקת תרומה /
שמחה גדולה הייתה לו לאהרן ביום שנכרתה לו ברית כמתנו /
רבי ישמעאל אומר משל הדיוט אומר לטובתי נשכרה דגל פרתי /
לטובתו של אהרן בא קרח ועירער על הכהונה כנגדו / משל
למה הדבר דומה למלך בשר ודם שהיה לו בן בית / ונתן לו
שרה אחת כמתנה ולא כתב לו חתם ולא העלה בערכים
בתיבה / כך פרשה זו נאמרה סמוך לקרח / וברון לבני ישראל /
הא למדנו שהיה קרח מן הכלועים ומן השורפים / רבי אלעזר
הקפר אומר בניין אתה אומר שהראה הקבה ליעקב אבינו בית
המקדש בנוי וקורבנות מוקדשים / וכהנים משרתים / ושכינה
מסתלקת / שנאמר ויחלוס והנדר סולם מוצב ארצו וראשו
מגיע השמימה והנדר מלאכי אלהים עולים ויורדים בו / אין

ה'לום אל'א שיש לו פתרון / ויהלום והנה טולם מוצב ארצה / זה בית המקדש וראשו מגיע השמימה / אילו הקורבנות קריבו / טריחם עולה לטב / והנה מלאכי אלהים / אילו כהנים המשרתי / שעולים ויורדים בכבש / והנה י' נצב עלי / ראיתי את י' נצב / על המזבח / הבינים ישראל כשהם מכנין אין מכנין לא ככהנים / שנאמר ואתם כהני / י' תקראו בשרתי אלהינו יאמר לכם היל / גוים האכלו ובכבודם תתימרו / וכשהוא מכנין אין מכנין אל'א / במלאכי השרת שנאם כי שפתי כהן ישיבו דעת ותורה יבקשו / בפיהו כי בלאד י' צבאות הוא / בזמן שהתורה יוצאה בפיו הרי / הוא ככלאכי השרת / ואם לאו הרי הם כהיית וכבהבה שאינר / בכרת את קונר / הכיבה תורה כששאל דוד מלך ישראל לא / שאל אלא תורה שנאם טוב אתה ובטיב לבדיני הקיך / טובך / עדיף עלי ועל כל באי העולם יעדיף טובך עלי ולבדיני הקיך / ואומר כעדימי ואושעה שלא אחיה לזכר תורה ושוכח / שלא / אחי לזכר ויער הרע אינו כניח לי לשכוח / או שבה אטבא את / השחור / ואמרה את הכבש / ונבצאתי בוש לעולם הבא / או / שבא יסאלוני מגוי הארץ / ובמשפחות הארץ / ואיני יודע / להשיבו ונבצאתי בוש לעיניהם וכן הוא אומ' ואדברה בערותיך / נגד מלכים לא אבוש / ואומ' זמירות היו לי הוקיך בבית מנוחי / שומע אני בשלום / תלמוד לומר כבערות ונבצאות ככרחו / מפני שאול כבערר / וכן הוא אומ' ונפשי ככפי חמיד / אבל / כשלמד דוד תורה ונתרגל מהו אומר טוב לי תורת פיך כאלפי / זהב וכסף / שזהב וכסף בוצאים את האדם בן העולם הזה ומן / העולם הבא / אבל תורה בביאה את האדם רחי העולם הבא / וכן הוא אומר ולי כר יקרו ריעיך אל כר עצמו ראשיהם / זאת תורת האדם / נבצאת אומר שלערה כתרם הם כתר / תורה / וכתר כהונה / וכתר מלכות / כתר כהונה / זכר אדון / ונשלו / כתר מלכות וזה דוד ונשלו / הרי כתר תורה מונח כדי / שלא יתן פיהו פה לכאי העולם לומר אילו היה כתר מלכות / וכתר כהונה כונני הייתי זוכה בהן ונשלו הרי כתר תורה כונן / לכל באי העולם שכל שזכה בו מעלה אני עליו כאילו שלשתם / בונני' וזוכה בכלם וכל מי שאין זוכה בו מעלה אני עליו כאילו / שלשתם מונחים ולא זכה באחד מהם / ואם תאמר מי גדול / משניהם היה ר' שמעון בן אלקר אומר גדול הבמליך או המלך / הבמליך העושה שרים / או העושה שררה / הוי אומר העושה / שררה כל עצמו של שני כתרם אין באים אל'א בכודר של / תורה וכן הוא אומר כי כלבים יקלכו וכי שרים ישור / גדולה / כרית שנכתרה לו לאהרן כבדית שנכתרה לו לדוד / אהרן / יביה לבנים צדיקים ורשעי' / ודוד וזה לצדיקים ולא לרשעים / כן הוא אומר אם ישיבו בניך את כרית וגו' ואומר כוף זבר / הכל נשמע את האלהי ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם / ברית מלך עולם היא / ולבני לוי מגיד הכתוב שכשם שהברית / כרותה לכהן כן כרית כרותה ללויים / כל מצות כהונה נאברה / בשמחה מר סיני / וזו בתחלה נאמר לו דבור רבי גדמיה / רבי / יונתן אומ' אף זו בשמחה נאברה / שנאם ולבני לוי הנה נתתי / אין הנה אלא שמדור / שנאמר וגם הנה הוא יומ' לקראתך / וראך ושמח בלבך / כל מצות כהונה קנאו לשם ונתנו לכהונה / חלף עבודתם / דברי רבי ואשיר / רבי יונתן אומ' אף זו קנאת / השם ונתנה ללויים שנאמר וכל מעשר הארץ ואומר ולבני לוי / הנה נתתי את מעשר בישראל לנהלה / מהנחלה אין משתנה / במקומה / אף מעשר ראשון אין משת' במקומו / חלף עבודתם / שהם עובדים / אם עבד יטול ואם לא עבד לא יטול ולא יקריבו / עוד בני ישראל / אוזרה / לטאת חטא למות / עונש / ועבד הלי

הוא / למה נאמר לפי שהוא אומר חלף עבודתם שומע אני רצה / יעבד לא רצה לא יעבד תל ועבד הלי הוא כעל כדורו / ועוד / למה נאמר לפי שהוא אומר ולבני לוי הנה נתתי אין לי אל'א / שנים שהמעשר לזונות בהם / שמיט' ויובלות מניין תל ועבד / הלי הוא רבי נתן אומ' הרי שלא היה שם לוי / שומע אני יעבד / כהן והרין נתן ומה אם במקום שלא כשרו לויים כשרו כהנים / כאן כשרו לוי' אינו דין שיכשרו כהנים תל ועבד הלי / אמרת / ישראל לא יטאו עון לויים אבל כהנים ישאו עון לויים תלמוד / לומר והם ישאו את עונם / הוקת עולם לדורותיכם / שינהגו / הדבר לדורות / ובתוך בני ישראל לא ינהלו נהלה / למה נאמר / לפי שהוא אומר לא לר' תחלק הארץ / שומע אני אף הלויים / במשפט / תל ובתוך בני ישראל לא ינהל נהלה מאת מעשר / בני ישראל אשר יריבו תרובה לוי' / קראו במקום תרובה עד / שיוצא במנו תרומת מעשר / דבר אחר בא הכתוב ללמוד שאם / רצה לעשותו תרובה על בקום אדור רשאי / כיכן אמר דין / לתרומ' באם מעשר הקל והרי הוא נוהג בכל / תרומה חמורה / דין הוא שתהא נוהגת בכל / דא ומה אם מעשר שאינו נוהג / בראשית הגז הרי הוא נוהג בכל / תרומה חמורה דין הוא שתהא / נוהגת בכל / איסי בן מנחם אומר אם מעשר שאינו בא אל'א / מכח תלמוד ומכח יראה הרי הוא נוהג בכל / תרומה חמורה דין / הוא שתהא נוהגת בכל / נתתי ללויים לנהלה / למה נאמר לפי / שהוא אומ' ולבני לוי הנה נתתי / אין לי אלא בפני הבית / שלא / בפני הבית מניין / תלמוד לומר לנהלה / מהנחלה נוהגת בפני / הבית ושל'א בפני הבית / אף מעשר ראשון נוהג בפני הבית / ושל'א בפני הבית / על כן אברתי להם / למה נאמר לפי שהוא / אומר ובתוך בני ישראל לא ינהלו נהלה / מה תלמוד לומר על / כן אמרתי / שיכול אין לי אל'א בשעת חילוק הארץ אבל / משה לקו שומע אני יקצה לו כל שכס ושכס בפני עצמו תלמוד / לומר על כן אמרתי / דא על כן אמרתי / למה נאמר לפי שנאם / ונשל גימ' רב' בפניך אבל קנינו וקדמוני לא שמענו תל / על כן / להחזיר בית דין על כן / כליק פיסקא

ואל הלויים תדבר ואמרת אליהם כי תקחו מאת בני ישראל / את המעשר אשר נתתי לכם / למה נאמר לפי שהוא / אומר ולבני לוי הנה נתתי את כל מעשר בפירות הכתוב מדבר / אחר אומר בפירות / או אינו אל'א באחד מעשרה בארץ תל / ואל הלויים תדבר ואמרת אליהם / מגיד שכפיד הכתוב מדבר / לפי שלא ניתן להם חלק בארץ ניתן להם אחד מעשר בפירות / והרמותם כמנו ממין על מינו / ולא ממין על שאינו מינו / והרמותם ממנו / מופך להקיש ולדון מכמו גזירה שוה והרמותם / כמנו / שלא יתרומם מן המחובר על התלוש / ולא מן התלוש על / המחובר / ולא מן החדש על הישן / ולא מן הישן על החדש / והרמותם כמנו / שלא יתרומם כפירות הארץ על פירות הוצה / לארץ / ולא כפירות הוצה לארץ על פירות הארץ / תלמוד לז' / וכל מעשר הארץ / שלא יתרומם כפירות הארץ על פירות הוצה / לארץ / ולא מחוצה לארץ על פירות הארץ / והרמותם ממנו / תרומת י' / וכימה למדנו לתרומת מעשר מעתה אלא הרי זה / בא ללמד ונבצא לבד / מה תרומה מעשר חוברת אף מעשר / ראשון חובה / סליק פיסקא

ונחשב לכם תרומתכם כדון מן הגורן וכמלארץ מן / הויקב / ר' שמעון אומ' אימתי נחשבת לכם תרומ' / כשהפרשתם אותה כראוי / לא הפרשתם אותה כראוי ללחשב / לכם תרומה / אלא לעזר בן גמליאל אומר בא הכתוב ללמדך / שכשם שהתרומה עולה במדה / כך עולה באומר וכמחשבת

כדן מן הנורן וכמלאה מן היקב / למה נאמר לפי שהוא אומר
והרמותם ממנו שומע אני יתרום שכלים של חטים וענבים מן
היין וזתים מן השמן תלמוד לומר כדן מן הנורן / מן הגמור /
מיכן אמרו התבואה משתמרה והיין משתקפה / והשמן משירד
לעוקה / כן תרימו גם אתם תרומת יי / למה נאמר לפי שהוא
אומר ואל הלוים / תדבר ואמרת אליהם ישראל נותנים תרומה
ללוים / אבל כהנים אין נותנים מעשר ללוים / הואיל ואין
נותנים מעשר ללוים שומע אני יהיו אוכלים אותו בשיבולו
תלמוד לומר כן תרימו גם אתם תרומת יי / ר' שמעון אומר אין
צריך מה חלה שאינה נוהגת בכל הפירות נוהגת בפירות כהני /
מעשר שנוהגת בכל הפירות אינו דין שינהוג בכל פירות כהני /
ומרת תלמוד לומר כן תרימו גם אתם / מכל מעשרותיכם /
כא הכתוב ולימוד על מעשר שהוא נוהג בכל / איסי כן עקביא
אומר אם מעשר הקל הרי הוא נוהג בכל / תרומה חמורה דין
שתהא נוהגת בכל דבר אחר אם מעשר שאינו נוהגת בראשית
הגז הרי הוא נוהג בכל / תרומה חמורה אינו דין שתהא נוהגת
בכל / איסי כן מנחם אומר אם מעשר שאינו בא אלא מבית יראת
ומכח תלמוד הרי הוא נוהג בכל / תרומה חמורה דין הוא
שתהא נוהגת בכל / ונתתם ממנו תרומת יי לאהרן הכהן / מה
אהרן חבר / אף כהנים חברים / מיכן אמרו אין נותנים מתנות
אלא לאחר / מכל מתנותיכם תרימו את תרומת יי / מכל הלבן
את מקדשו ממנו / בתרומ' גדולה הכתוב מדבר / ואינו מדבר
לא בתרומת מעשר כשהוא אומ' מכל מעשרותיכם הרי תרומת
מעשר אמור / הא מה תלמוד ל' תרימו את תרומת יי בתרומה
גדולה הכתוב מדבר דברי רבי ואשירי / רבי יונתן אומר לפי
שהוא אומר ראשית דגבך תירושך ויצהריך חובה / אתה אומר
חובה או אינו אלא רשות תלמוד לומר תרימו את כל תרומת
יי חובה ולא רשות / מכל הלבן את מקדשו ממנו / שאם כפל
לתוכו הרי הוא מקדשו מיכן אמרו תרומה עולה באחד ומאה /
אין לי אלא תרומה שחורה / טמאה מניין / אמרת קל וחומר
הוא אם יעלה היתר את האיסור קל וחומר / את האיסור להיתר /
רבי אומר אין צריך קל וחומר הוא אם עלה איסור מן המותר

להיתר קל וחומר מן המותר למותר להיתר / אין לי אלא תרומה
שהיא עולה / ערלה וכלאי הכרם מניין / נאמ' כאן מליאה ונאמ'
להלן מליאה / מה להלן שהיא עולה אף כאן שהיא עולה אי
מה להלן במאה ואחד אף כאן במא' ואחד / אמרת מקום שכל
את האיסור כפל את העלאה מקום שלא כפל את האיסור לא
כפל העלאה / מיכן אמרו תרומת עולה באחד ומאה ערלה
וכלאי הכרם באחד ומאתים / סליק פיסקא /

ואמרת

אליהם בהרימכם את חלבו ממנו ונחשב
ללוים כתבואת גורן וכתבואת יקב / הרי זה
אזהרה לבית דין שלא יהיו תורמים אותו אלא מן המחובר /
ונחשב ללוים / למד נאמר לפי שהוא אומר והרמותם ממנו
תרומת יי / שומע אני הואיל וקראו הכתוב תרומת תרומה
בקדושת עולמית תלמוד לומר ונחשב ללוים / מרת תרומת
גורן מפריש תרומתו ושאר חולין אף מעשר ראשון מפריש
תרומה ושאר חולין / ואכלתם אותו בכל מקום / אפילו בקבר
שהיר בדין הואיל ותרומת קרויה תרומה / ומעשר ראשון
קרוי תרומה / אם למדתי לתרומה שאין נאכלת אלא במקום
אחד שהור' / אף מעשר ראשון לא יהיה נאכל לא במקום שהור'
תלמוד לומר ואכלתם אותו בכל מקום אף בקבר / אתם וכתבים /
להביא את בת ישראל המאורסת ללוי / שנותנת רשות / כי שכן
הוא לכם / אם עבד ישרא' לא עבד לא ישרא' / מיכן אמרו כן
לוי שקיבל עליו כל עבודת לוי' חוץ מדבר אחד אין לו חלק
בלוי' / ולא תשאו עליו חטא / מנין אתה אומר / שאם הפרשת
אותו שלא מן המחובר שאתה כנשיאות עון / תלמוד לומר ולא
תשאו עליו חטא / אין לי אלא כן לוי / ישראל שנטל רשות מלוי
מניין תלמוד לומר / ולא תשאו עליו חטא / בהרימכם את חלבו
למה נאמ' לפי שהוא אומר והרמותם ממנו תרומת יי / מעשר מן
המעשר אין לי אלא תרומה שחורה / תרומה טמאה מניין תלמוד
לומר בהרימכם את חלבו ממנו / הרי זו אזהרה לכהנים וללוים
דברי רבי יונתן רבי ואשירי אומר את קדשי בני ישראל לא
תחלו ולא תמותו / סליק פיסקא /

סליק ספר וידבר

ש"ח ברייתוח :